

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NÁRODNÍ INSTITUT PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Využití ICT ve výuce mateřského jazyka

Studijní text byl zpracován v rámci projektu „Informační centra digitálního vzdělávání“, který je spolufinancován Evropskou unií.

AUTOŘI:

MGR. EVA ŘÁDKOVÁ

PRAHA 2015

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah

Obsah.....	1
Úvod	1
1. Mobilní zařízení ve výuce českého jazyka	1
1.1. Stručná charakteristika vzdělávacího modulu	1
1.2. Cíle modulu	1
2. Úprava textů.....	2
2.1. Obsahová správnost	2
2.2. Jazyková správnost	2
3. Získávání a čtení informací na internetu.....	3
3.1. RSS kanál.....	3
3.2. Funkce Read It Later	3
4. Čeština online.....	4
4.1. Získávání informací online	4
4.2. Sdílení informací online	5
4.3. Ověřování informací online	6
5. Cloud computing ve školním vzdělávacím prostředí	6
5.1. OneNote	6
5.2. OneDrive	6
5.3. Aplikace pro výuku češtiny podle modelu E-U-R.....	6
6. Doporučená literatura.....	7

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod

1. Mobilní zařízení ve výuce českého jazyka

1.1. Stručná charakteristika vzdělávacího modulu

Modul se zaměřuje na použití mobilních zařízení ve výuce českého jazyka a zprostředkovává aktivity pro podporu výuky mateřského jazyka v prostředí webu 2.0. Informuje o možnostech praktického využití moderních výukových aplikací při tvorbě výukových materiálů a ve výuce českého jazyka. Je zaměřen především na aktivity související s podporou čtenářské gramotnosti a seznamuje také s prostředím cloudových služeb, které lze využít při tvorbě školního vzdělávacího prostředí.

1.2. Cíle modulu

- Účastník používá online aplikace k obsahové a jazykové úpravě textů.
- Účastník využívá technologie RSS a aplikace s funkcí „Read It Later“ pro získávání, ukládání, třídění a sdílení informací.
- Účastník používá online zdroje k vyhledávání, ověřování, ukládání a sdílení informací z oblasti českého jazyka a literatury.
- Účastník používá funkce aplikace OneNote pro tvorbu školního sešitu, čtenářského deníku.
- Účastník sdílí poznámky, náměty, vytvořené materiály v cloudovém prostředí OneDrive.
- Účastník se seznámí s možností využití online aplikací podle výukového modelu E-U-R.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Úprava textů

2.1. Obsahová správnost

Offline zdroje:

- autorský zákon č. 121/2000 Sb., obecně závazné normy ISO 690 a ISO 690-2,
- Martin Krčál a Zuzana Teplíková – Naučte (se) citovat.

Online zdroje:

- Wikipedie, databáze knihoven, Google,
- služba Google Scholar (vyhledávání rozmanitých zdrojů z jednoho místa, hledání článků, abstraktů a citací, nalezení celého článku v knihovně či na webu, informace o klíčových článcích v jakémkoli vědním oboru),
- ověření správné citace zdroje, generování a ukládání citací:
 - použít portál www.citace.com,
 - systém Generátor citací – pouhé generování citací (bez registrace),
 - systém Citace START – generování a ukládání citací (vytvoření účtu).

2.2. Jazyková správnost

Offline zdroje:

- Akademická příručka českého jazyka (nakl. Academia),
- Slovník cizích slov (nakl. Academia),
- publikace o typografii (viz <http://www.typo.cz/>).

Online zdroje:

- portál Ústavu pro jazyk český – <http://www.ujc.cas.cz/jazykova-poradna>,
- Internetová jazyková příručka <http://prirucka.ujc.cas.cz/>,
- <http://www.slovník-cizich-slov.cz/>,
- typografický korektor, slovník znaků a pravidel – <http://www.liteera.cz/>,
- ověřování jazykové správnosti:
 - vyhledání konkrétního slova nebo tvaru slova – <http://prirucka.ujc.cas.cz/> –
slovníková část,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- vyhledání obecného výkladu o jazykovém jevu – <http://prirucka.ujc.cas.cz/> –
výkladová část,
- vyhledání významu převzatého slova – <http://www.slovník-cizich-slov.cz/>,
- orientační ověření znalosti typografických pravidel formou testu –
<http://www.liteera.cz/slovník/test>,
- ověření konkrétního typografického pravidla ve slovníku znaků –
<http://www.liteera.cz/slovník/>,
- použití typografického korektoru k úpravě konkrétního textu online –
<http://www.liteera.cz/korektor/>.

3. Získávání a čtení informací na internetu

3.1. RSS kanál

- vyhledání **adresy** RSS kanálu – <http://www.rozhlas.cz/portal/rss/>,
- přihlášení k jeho **odběru**,
- využití funkcí **automatické čtečky** kanálů RSS (ukládání, **třídění do složek**,
zobrazování informačních kanálů),
- **podcasting** rozhlasových pořadů Českého rozhlasu –
<http://www.rozhlas.cz/iradio/podcast/>.

3.2. Funkce Read It Later

- použití funkce **odloženého** čtení,
- použití funkce zobrazování, třídění, vyhledávání a sdílení souborů,
- <https://getpocket.com/>, <https://www.instapaper.com/> (pouze Google Chrome).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Čeština online

4.1. Získávání informací online

Audio

- **vyhledání, přehrání, uložení** (podcast, stream), **sdílení** (prostřednictvím sociální sítě nebo aplikace) cílového zvukového souboru,
- čtenářský deník (autoři, díla) – <http://www.rozhlas.cz/ctenarskydenik/about>,
- rozhlasové hry a četby – http://www.rozhlas.cz/dvojka/stream/_zprava/748413,
- pořady o jazyce – <http://www.rozhlas.cz/cesky/portal/>,
- české pohádky – <http://www.zvukoveknihy.cz/>,
- audioknihy v cizích jazycích – <https://librivox.org/>.

E-knihy

- vyhledání souborů podle názvů, autorů, žánrů, doby vydání, úspěšnosti,
- prohlížení online, stahování v podobě textových i zvukových souborů,
- <http://www.knihovna.plzen.eu/knih.php>,
- <http://xn--www-rp0a.knihomol.wz.cz/odkazy.php>,
- digitální cizojazyčná knihovna (instrukce v angličtině, němčině, francouzštině a portugalštině) – <http://www.gutenberg.org/>.

E-knihovny

- Ústav pro českou literaturu AV ČR – <http://www.ucl.cas.cz/cs/>,
- Biografický archiv a staročeská sbírka – <http://www.ucl.cas.cz/cs/biograficky-archiv-a-staroceska-sbirka/biograficky-archiv>,
- Slovník české literatury po roce 1945 online – <http://www.ucl.cas.cz/cs/slovník-ceske-literatury>,
- Česká elektronická knihovna poezie 19. století – <http://www.ucl.cas.cz/cs/ceska-elektronicka-knihovna>,
- registrace, fulltextové i strukturované vyhledávání v textech.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4.2. Sdílení informací online

Autorské literární servery

- <http://www.blueworld.cz/main.php> – registrace, prezentace vlastní tvorby začínajících a pokročilých autorů,
- statistika přístupů, statistika **hodnocení** tvorby, online **chat** i **diskuzní fórum**,
- <http://xn--www-rp0a.knihi.cz/online> – čtenářský deník, **sdílení čtenářských zkušeností** a **hodnocení**.

Virtuální knihovny

- <https://www.librarything.com/> (angličtina, čeština),
- menu služby **Zeitgeist**,
- <http://www.databazeknih.cz/>.

Sociální sítě

- <http://www.goodreads.com/>
 - komunikačním jazykem je angličtina, vkládání českých edicí,
 - vlastní seznamy knih (funkce **read, to read, reading**), komentáře a hodnocení knih,
 - **rodné listy** knih, různá vydání knihy řazena v tzv. **edicích**,
 - **komunikace** mezi **jednotlivci** i ve **skupinách**,
- <https://cs-cz.facebook.com/BookFan.eu>
 - čeští a slovenští čtenáři, integrace BookFanu s Facebookem,
 - sami uživatelé přidávají knihy nebo upravují informace o nich,
 - lze **sledovat aktivitu uživatele** (vhodné ve výuce),
 - program doporučí knihy k přečtení podle knih zařazených do knihovničky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4.3. Ověřování informací online

Testy, kvízy, hry

- **testování** znalostí literatury i jazykových jevů –
<http://www.rozhlas.cz/cesky/testy>,
- hry, soutěže a aktivity pro děti – <http://www.rozhlas.cz/webik/portal>.

5. Cloud computing ve školním vzdělávacím prostředí

5.1. OneNote

- využití **poznámkového bloku** jako školního sešitu nebo čtenářského deníku,
- použití **členění blok – oddíl – stránka** k vytváření požadovaných **struktur**,
- použití funkce **vkládání obrázků, fotografií, videí**.

5.2. OneDrive

- zřízení účtu u Microsoftu (**automatické** ukládání bloků do **cloudu**),
- **sdílení** vytvořených materiálů, sdílení poznámek a námětů s dalšími uživateli v **reálném čase**,
- využití **sdílení** sešitů pro jednu **třídu** (Office 365 – OneNote Class Notebook).

5.3. Aplikace pro výuku češtiny podle modelu E-U-R

Evokace

- brainstorming – <http://en.linoit.com/>.

Uvědomění

- myšlenkové mapy – <http://www.mindmaps.com/>,
- časová osa – <http://www.timerime.com/>, <http://www.dipity.com/>.

Reflexe

- slovní mraky – <http://www.tagxedo.com/>,
- glog – <http://www.eduglogster.com/>,
- prezentace – <http://prezi.com/>,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

NÁRODNÍ INSTITUT
PRO DALŠÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- digitální storytelling – <https://storybird.com/>,
- comics – <http://comicscreator.cz/>,
- blog – <http://www.kidsblog.com/>.

E-U-R: WebQuest

- <http://www.webquest.cz/>,
- <http://webquest.org/>.

6. Doporučená literatura

HOLUBOVÁ, V. a kol. *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 2005. ISBN 978-80-200-1351-4.

PRAVDOVÁ, M. – SVOBODOVÁ, I. *Akademická příručka českého jazyka*. Praha: Academia, 2014. ISBN 978-80-200-2327-8.

KRČÁL, M. – TEPLÍKOVÁ, Z. *Naučte (se) citovat*. Praha: Citace.com, 2014. ISBN 978-80-260-6074-1.